

Wales & West Utilities

Cynllun Datblygu'r laith Gymraeg

Wedi'i baratoi â chymorth Tîm Hybu
Comisiynydd y Gymraeg.

Wedi derbyn cymeradwyaeth gan y
Comisiynydd ar < dyddiad >

Ein sefydliad

Rhwydwaith dosbarthu nwy yw Wales & West Utilities sy'n gwasanaethu Cymru a de-orllewin Lloegr. Rydym yn falch o fod yn sefydliad sy'n cael ei arwain gan werthoedd sydd wedi ymrwymo i gyflawni ar gyfer y cymunedau rydym yn eu gwasanaethu. Pob dydd, mae ein tîm o fwy na 1,900 o gydweithwyr medrus ac ymroddedig yn helpu i gadw 7.5 miliwn o gwsmeriaid yn ddiogel ac yn gynnes trwy ymateb i argyfyngau nwy, buddsoddi mewn uwchraddio rhwydweithiau, a chysylltu cartrefi a busnesau newydd. Ein gwerthoedd yw sylfaen popeth a wnawn;

Rydym yn Rhoi Cwsmeriaid yn Gyntaf – rydym yn meithrin ymddiriedaeth trwy wrando a darparu gwasanaeth rhagorol

Rydym yn Cymryd Balchder – rydym yn mynd y tu hwnt i'r disgwyl, gan gymryd perchenogaeth ac atebolrwydd

Rydym yn Gweithio fel Tîm – rydym yn cydweithio, yn rhannu arfer gorau ac yn cynorthwyo ein gilydd

Pwysigrwydd y Gymraeg i ni a'n cwsmeriaid

Yn Wales & West Utilities, rydym yn falch o weithredu ar draws rhanbarth lle mae'r iaith Gymraeg nid yn unig yn cael ei siarad ond yn cael ei thrysori fel rhan hanfodol o hunaniaeth, diwylliant a threftadaeth gymunedol. Fel sefydliad sydd â'i wreiddiau yn y cymunedau rydym yn eu gwasanaethu, rydym yn cydnabod bod yr iaith Gymraeg yn fwy na dim ond modd o gyfathrebu – mae'n symbol o berthyn, ymddiriedaeth a pharch. Nid yw ein hymrwymiad i'r iaith Gymraeg yn ymwneud â chydymffurfiaeth yn unig, mae'n ymwneud â chreu diwylliant croesawgar, cynhwysol a dwyieithog sy'n adlewyrchu gwerthoedd ein sefydliad a disgwyliadau ein cwsmeriaid a'n cydweithwyr.

Nid yw'r ymrwymiad hwn yn ymwneud â heddiw yn unig, mae'n ymwneud â'r dyfodol. Trwy hyrwyddo a normaleiddio'r defnydd o'r Gymraeg yn ein sefydliad, rydym yn helpu i gynnal yr iaith am genedlaethau i ddod, tra hefyd yn gwella ein henw da gyda rhanddeiliaid, a'r cymunedau rydym yn eu gwasanaethu.

Credwn fod cefnogi'r iaith Gymraeg yn:

- Cryfhau ein perthnasoedd â chwsmeriaid drwy ganiatáu iddynt ymgysylltu â ni yn eu dewis iaith, gan wella ymddiriedaeth a boddhad.

- Adlewyrchu amrywiaeth ein cymunedau, yn enwedig mewn ardaloedd lle mae'r Gymraeg yn cael ei siarad bob dydd ac yn ffurfio rhan allweddol o hunaniaeth leol.
- Dangos arweinyddiaeth ac uniondeb yn y ffordd rydym yn gweithredu, gan ddangos ein bod yn ymatebol i anghenion diwylliannol ac ieithyddol.
- Gwella hygyrchedd i'n gwasanaethau a'n gwybodaeth, gan sicrhau nad oes neb yn cael ei eithrio rhag ymgysylltu â ni oherwydd dewis iaith.
- Cynorthwyo ein cydweithwyr sy'n siaradwyr neu'n ddysgwyr Cymraeg, gan eu helpu i deimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi a'u grymuso i ddefnyddio eu hiaith yn y gwaith.

Fel sefydliad sydd â'i wreiddiau yn y cymunedau rydym yn eu gwasanaethu, rydym yn falch o adlewyrchu diwylliant ac iaith Cymru a sicrhau nid yn unig y caiff y Gymraeg ei pharchu ond ei dathlu.

Ein Cynnig Cymraeg ni

- Gwasanaeth gohebiaeth yn y Gymraeg
- Deunyddiau gwybodaeth dwyieithog i gwsmeriaid
- Arwyddion dwyieithog ar ardaloedd gwaith
- Deunyddiau dwyieithog ar gyfer digwyddiadau yng Nghymru.
- Gwasanaethau dwyieithog a gynigir ar ein gwefan drwy Recite Me

Cyfrifoldeb

Pennaeth Adran – Bethan Jones (Pennaeth Pobl a Phrofiad Cwsmeriaid)
Perchennog y prosiect – Gwyn Thomas (Uwch Reolwr Cyfathrebu a Chwsmeriaid)
Rheolwr/cymorth prosiect – Emma Summerhayes (Cymorth Prosiect Pobl ac Ymgysylltu) – Prif gyswllt

Cyfnod adolygu

Mae cydnabyddiaeth y Cynnig Cymraegyn para am gyfnod o 3 blynedd. Disgwylir i chi adolygu eich Cynllun cyn diwedd cyfnod o 3 blynedd a bydd Tîm Hybu ar gael i'ch atgoffa a'ch cynorthwyo. Mae croeso i chi adolygu'r Cynllun yn fwy rheolaidd os dymunwch.

Byddwn hefyd yn disgwyl i chi adrodd yn ôl ar eich Cynllun Datblygu'r Iaith Gymraeg yn flynyddol. Bydd Tîm Hybu yn rhoi dogfen i chi i gwblhau a hwyluso'r broses.

Dylid nodi y gellir tynnu cydnabyddiaeth Cynnig Cymraeg yn ôl os na fyddwch yn adrodd ar weithrediad y Cynllun yn flynyddol, neu os na fyddwch yn adolygu eich cynllun o fewn 3 blynedd.

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
Rhyngweithio â chwsmeriaid					
Wyneb yn wyneb Nid oes gennym yr adnoddau staff i ddarparu gwasanaethau cyfrwng Cymraeg i gwsmeriaid wyneb yn wyneb.	①	- Byddwn yn ychwanegu'r iaith Gymraeg fel rhywbeth dymunol at hysbysebion swyddi ar gyfer rolau sy'n delio â chwsmeriaid. - Mae Adnoddau Dynol wedi cytuno bod hyn yn bosibl, a byddai'n fater i'r rheolwr recriwtio ac Adnoddau Dynol pa hysbysebion/swyddi ddylai gael y Gymraeg fel rhywbeth dymunol. - Hysbysebu ar lwyfannau Cymru.	②	Rheolwr recriwtio perthnasol Adnoddau Dynol	2026
Gwasanaethau Teleffon Mae rhai o'n swyddogion yn gallu delio â galwadau yn ddwyieithog	①	- Byddwn yn ychwanegu'r iaith Gymraeg fel rhywbeth dymunol at hysbysebion swyddi ar gyfer rolau sy'n delio â chwsmeriaid. - Mae gennym Language Line ar gael.	②	Rheolwr recriwtio perthnasol Adnoddau Dynol	2026
Ateb llythyrau ac e-byst Rydym yn ateb yn y Gymraeg i unrhyw ohebiaeth a dderbyniwn yn y Gymraeg	③	Parhau i ateb llythyrau ac e-byst yn y Gymraeg a hyrwyddo'r ffaith ein bod yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg.	③	Rheolwr gwasanaeth cwsmeriaid	amherth nasol
Anfon llythyrau ac e-byst Rydym yn cyfathrebu'n ddwyieithog ar rai prosiectau ond nid ar bob achlysur	②	Gallwn ychwanegu canllawiau ar gyfer unrhyw brosiect sy'n cwmpasu Cymru i sicrhau bod gwybodaeth sy'n ymwneud â phrosiectau buddsoddi yn cael ei chyhoeddi yn y Saesneg a'r Gymraeg.	②	Cymorth Prosiect i greu canllawiau â chymorth	2026-27

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
				gan CYG a CLILC. Yna bydd cydweithwyr yn defnyddio canllawiau pan fydd prosiectau yng Nghymru yn codi	
Oes gennych chi gronfa ddata CRM? Nid ydym yn cadw gwybodaeth am ein cwsmeriaid	am her thn aso I				
Iaith Gwaith Mae pob aelod o staff sy'n siarad Cymraeg yn gwisgo adnoddau iaith Gwaith	③	Byddwn yn cyflwyno ac yn defnyddio adnoddau <u>laith Gwaith</u> ar draws y busnes.	③	CLILC i benderfynu pa adnoddau.	2026/27

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
				Cyfathrebu i gynorthwyo.	
Delwedd					
Enw eich cwmni neu sefydliad Nid yw ein henw yn cynnwys unrhyw iaith Gymraeg	①	Mae'n annhebygol iawn y bydd gennym logo neu enw dwyieithog gan ein bod yn gwasanaethu Cymru a De-orllewin Lloegr.	①	amherthnasol	amherthnasol
Nodwch os yw'r canlynol ar gael yn:					
Cardiau busnes Saesneg yn unig	①	Byddwn yn ystyried cerdyn busnes digidol a bydd opsiwn Saesneg a Chymraeg ar gael. Byddai'n gyfrifoldeb ar gydweithwyr WWU i ddefnyddio pa un bynnag sy'n briodol – yn dibynnu a ydynt wedi'u lleoli yng Nghymru neu Loegr	③	Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu	2026
Papur pennawd Saesneg yn unig	③	Byddwn yn parhau i ddefnyddio papur pennawd dwyieithog.	③	Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu	amherthnasol
Deunyddiau marchnata – e.e. Pop-ups / Baneri / Posteri (statig a digidol) Saesneg gyda rhywfaint o Gymraeg	①	Dwyieithog yn y dyfodol os wedi'i leoli yng Nghymru. Dogfen ganllaw i gael ei chreu i gynorthwyo cydweithwyr.	③	Cymorth Prosiect i greu canllawiau â chymorth	2027

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
				gan CYG a CLILC. Cyfathrebu ac Ymgysylltu i adolygu a defnyddio canllawiau lle bo angen.	
Llofnodion e-bost Saesneg yn unig	①	- Byddwn yn cynnig y dewis i gydweithwyr gyfieithu teitlau eu swyddi ond ni allwn ei wneud yn orfodol. - Byddwn yn annog defnyddio llofnodion e-bost dwyieithog. - Byddwn yn ychwanegu diolch/llawer o ddiolch yn y Gymraeg – er enghraifft i'w gynnwys ar eich neges allan o'r swyddfa. - Rydym eisoes yn annog defnyddio swigod Cymraeg mewn llofnodion e-bost	③	Cymorth Prosiect i ddatblygu canllawiau diweddarau a chyfathrebu ar gyfer llofnod e-bost	2026
Gwisgoedd staff Cymraeg a Saesneg yn gyfartal	③	Rydym wedi cyfieithu gwisg weithredol	③		amherth nasol

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
Proffiliau cyfryngau cymdeithasol Saesneg yn unig	①	Mae'n debygol y gallwn wneud ein proffil yn ddwyieithog	②	Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu	2026
Cyhoeddiadau e.e. taflenni gwybodaeth Saesneg gyda rhywfaint o Gymraeg	①	- Byddwn yn cynyddu ein taflenni/cyfieithiadau i gwsmeriaid drwy greu canllawiau ar yr hyn y dylid ei gyfieithu. - Ar gyfer prosiectau yng Nghymru, yn gwbl ddwyieithog	②	Cymorth Prosiect i greu canllawiau â chymorth gan CYG a CLILC. Cydweithwyr i ddefnyddio/dilyn canllawiau lle bo angen.	2027
Ysgrifen ar gerbydau Cymraeg a Saesneg yn gyfartal	③	Parhau i gael arwyddion yn ddwyieithog.	③	Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu	amherth nasol
Arwyddion Saesneg gyda rhywfaint o Gymraeg	①	- Byddwn yn cynyddu ein cyfieithu drwy greu canllawiau ar yr hyn y dylid ei gyfieithu. - Mae arwyddion ffyrdd yn ddwyieithog. - Byddem yn adolygu pryd y caiff arwyddion eu disodli ac yn cyflwyno rhai dwyieithog.	②	Cymorth Prosiect i greu canllawiau â chymorth	Wrth i ddeunyddiau gael eu

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
				gan CYG a CLILC. Cyfathrebu ac Ymgysylltu i adolygu a defnyddio canllawiau lle bo angen.	diweddar
Digidol					
Gwefan Mae gennym ni rai tudalennau Cymraeg ar ein gwefan	③	- Mae Recite Me yn golygu bod gennym ni gyfieithiad llawn ar gyfer y wefan. - Rydym yn ymwybodol nad yw Recite Me bob amser yn gyfieithiad perffaith ac yn gyfyngedig o ran newidiadau y gallem eu gwneud i unrhyw wallau. Weithiau gall newid y geiriad yn Saesneg helpu â'r cyfieithu.	③	Tîm Cyfathrebu Allanol	amherth nasol
Cyfryngau Cymdeithasol Mae pob neges yn cael ei phostio'n ddwyieithog neu yn y Gymraeg yn unig	①	- Gallwn osod targed ar gyfer faint o gynnwys Cymraeg rydym yn ei gyhoeddi. - Gellir creu canllawiau ynghylch a ddylid cyfieithu postiadau. - Byddwn yn creu rhai templedi.	②	Cymorth Prosiect i greu canllawiau â chymorth gan CYG a CLILC.	2026

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
				Cyfathrebu ac Ymgysylltu i reoli.	
Gwasanaethau eraill yn yr iaith Gymraeg Llysgenhadon diogelwch nwy	①	- Ar hyn o bryd rydym yn cynnig pecyn y gellir ei lawrlwytho yn yr iaith Gymraeg i bobl ei gyflwyno eu hunain. - Byddwn yn adolygu ein cynnig wyneb yn wyneb yn dibynnu ar wirfoddolwyr sy'n siarad Cymraeg.	②	CLILC Tîm CO	2026-29
Digwyddiadau Os ydych chi'n trefnu digwyddiad, a ydych chi'n gofyn i'r mynychwyr beth yw eu dewis iaith cyn y digwyddiad, neu yn ystod cofrestru?					
Dewis iaith y mynychwyr Rydym yn gofyn i fynychwyr a hoffent gyfrannu yn y Gymraeg ar gyfer rhai digwyddiadau.	②	- Parhau â'r hyn rydym yn ei wneud - Ein nod yw cael siaradwr Cymraeg mewn digwyddiadau cyhoeddus mawr, hynny yw, stondin yn y Sioe Frenhinol/Eisteddfod fel y bo'n berthnasol	②	Cymorth Prosiect i greu canllawiau â chymorth gan CYG a CLILC.	2026
Pan fyddwch chi'n trefnu digwyddiad sy'n agored i'r cyhoedd, ym mha ieithoedd mae'r canlynol:					

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
Gwahoddiadau Saesneg yn unig	①	Bydd gwahoddiadau yn ddwyieithog ar gyfer digwyddiadau yng Nghymru.	③	Nodyn atgoffa i gydweithwyr gyfieithu gwahoddiadau os yw'n briodol	2026
Ffurflenni e.e. archebu / cofrestru / gwerthusiad Saesneg yn unig	①	- Bydd ffurflenni yn ddwyieithog – digwyddiadau Cymru yn unig. - Byddwn yn ychwanegu at ofynion caffael cyflenwyr newydd	③	Timau Rhanddeiliaid /Cyfathrebu	2026
Cyhoeddiadau e.e. rhaglen / pecyn mynychwyr Saesneg yn unig	①	Bydd canllawiau yn cael eu creu ynghylch a oes angen cyfieithu rhaglenni	②	Cymorth Prosiect i greu canllawiau â chymorth gan CYG a CLILC.	2027
Siaradwyr / cyhoeddiadau Saesneg yn unig	①	Byddwn yn agor ac yn cau yn y Gymraeg ar gyfer rhai digwyddiadau yng Nghymru.	①	Cynhaliwr y digwyddiad	2026-2029

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
Arwyddion Saesneg gyda rhywfaint o Gymraeg	①	Arwyddion dwyieithog ar gyfer digwyddiadau yng Nghymru	③	Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu	2026
Baneri / pop-ups / arddangosfeydd Saesneg gyda rhywfaint o Gymraeg	①	- Dwyieithog ar gyfer digwyddiadau yng Nghymru. - Gwneud yn rhan o BAU.	③	Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu	2026
Staff neu wirfoddolwyr i gyfarch ymwelwyr / cystadleuwyr Saesneg yn unig	①	Mae'n annhebygol y byddwn yn cyflwyno hyn.	①	amherthnasol	amherthnasol
Tocynnau (system archebu tocynnau e.e. eventbrite?) Saesneg yn unig	①	Nid yw'n berthnasol fodd bynnag fel uchod mae ein gwahoddiadau e-bost yn ddwyieithog.	②		2027
Darparu cyrsiau e.e. hyfforddiant Nid ydym yn cynnig unrhyw hyfforddiant yn y Gymraeg ar hyn o bryd.	①	Byddwn yn cyfeirio at gyrsiau ac adnoddau iaith Gymraeg	①	Cymorth Prosiect i ddatblygu gyda Thîm L&D.	2026
Datblygu'r gweithlu					

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
Recriwtio staff a gwirfoddolwyr Nid ydym yn recriwtio staff ar sail sgiliau iaith Gymraeg ar hyn o bryd.	①	Byddwn yn ychwanegu'r Gymraeg fel dymunol i hysbysebion swyddi priodol (sy'n wynebu cwsmeriaid, cyfathrebu ac ati).	②	Rheolwr recriwtio perthnasol Adnoddau Dynol	2026
Hysbysebu swyddi gwag Mae ein hysbysebion yn y Saesneg	①	Bydd gennym hysbysebion swyddi dwyieithog ar gyfer rolau perthnasol.	②	Rheolwr recriwtio Adnoddau Dynol	2026
Cofnodi sgiliau iaith Gymraeg eich gweithlu Nid ydym yn cofnodi sgiliau iaith Gymraeg ein swyddogion	①	Gall cydweithwyr ddarparu'r wybodaeth hon ar sail hunanwasanaeth gwirfoddol yn ein system AD, nid ydym yn gwneud yr wybodaeth hon yn orfodol.	②	Cydweithwyr WWU	2027
Hysbysu eich gweithlu am eich gwasanaethau iaith Gymraeg. Nid oes gennym unrhyw weithdrefn ar waith	①	- Byddwn yn cyflwyno Cynllun Iaith a chynllun datblygu wedi'u diweddarau. Byddwn yn hysbysu cydweithwyr unwaith y bydd wedi'i gyhoeddi. - Cyfathrebiadau rheolaidd â chydweithwyr i'w hatgoffa o'n hymrwymadau i'r iaith Gymraeg	③	Cymorth Prosiect i ddatblygu cynllun cyfathrebu â chymorth gan y Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu.	2026

Eich darpariaeth ar hyn o bryd	Lefel	Yr hyn yr ydym yn bwriadu ei wneud nesaf. Sut fyddwn ni'n cynnal, neu'n cynyddu'r lefel hon o ddarpariaeth? Beth yw'r dangosyddion perfformiad?	Lefel darged Blwyddyn 3	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
Annog partneriaid ac aelodau i ddarparu Gwasanaethau Cymraeg Nid ydym yn ystyried y Gymraeg wrth weithio gyda phartneriaid nac aelodau.	①	- Mae rhai o'n darparwyr allanol yn cynnig cyfieithu mewnol. - Lle bo'n briodol, chwilio am gyflenwyr a all gynnig gwasanaeth yn y Gymraeg, hynny yw, hwyluswyr allanol	②	Cyfathrebu ac Ymgysylltu	2026
Dysgu a defnyddio'r iaith Gymraeg Rydym yn cynorthwyo ein swyddogion i ddysgu Cymraeg yn ystod oriau gwaith	①	Byddwn yn cyfeirio at gyrsiau ac adnoddau iaith Gymraeg.	①	Cymorth Prosiect	2026